

орієнтирів, ні, це лише результат тієї "далекоглядності", що дає змогу парламентському клопу вчасно залишити ненадійне місце та перебратися в тепліше.

Такий образ великої політичної брехні, панівної в наш час. Такий, по суті, парламент, що має бути вінцем державного устрою. Боляче й гірко усвідомлювати, що на нашій землі, де відбулося зародження державності, були та є люди, які радо плекають цю брехню. Наші професори й політологи з науковими ступенями проповідують парламентаризм як державний ідеал, а газети пишуть про нього на перших сторінках. Однак народ стогне під тиском цієї величезної репресивної машини, розпізнаючи приховану брехню.

З року в рік парламент дедалі більше перетворюється на установу, яка працює в напрямі повільного, але систематичного знищення українського народу. Серйозною спробою врятувати справу може бути лише усунення цього органу з політичного поля. Тільки тоді відкриваються невеликі шанси на успіх. Через це для більшості патріотів України постає запитання принципового значення: "Чи потрібно йти в парламент, щоб якнайшвидше його знищити, "підірвати зсередини", чи, навпаки, ззовні піти прямо й відкрито у фронтальну атаку?".

Нещастя, що спіткали нашу Вітчизну, примусили тисячі й тисячі людей замислитися над глибокими

причинами цього краху. Проте тільки той зрозуміє їх повною мірою, хто після багатьох років тяжких внутрішніх переживань сам стане ковалем своєї долі.

Останній витвір української "демократії" та її виконавчого органу — парламенту — це парламентсько-президентська форма правління. У наступній частині пропонуємо зробити аналіз президентської та парламентської республік.

(Далі буде)

Список використаної літератури

1. Газета "Сегодня". — Режим доступа: <http://www.segodnya.ua/>. — Загл. с экрана.
2. М. Лелич. Геннадий Москаль: "В развале НУНС я виню только Ющенко" / Милан Лелич // Главред, 29.06.10. — Режим доступа: <http://nikvesti.com/news/politics/11265>. — Загл. с экрана.
3. Сенченко М. Парламентаризм — велика брехня нашого часу / Микола Сенченко. — Київ : КИТ, 2011. — 127 с.
4. Наленч Д. Юзеф Пилсудский: легенды и факты : [сокр. пер. с польского] / Д. Наленч, Т. Наленч. — Москва : Политиздат, 1990. — С. 145, 146.
5. Дмитриев А. Организация двойного назначения / А. Дмитриев. — Москва, 2002. — С. 142.
6. Журнал "Эхо планеты". — 2001. — № 4. — С. 23.

КНИГОЗНАВСТВО. ВИДАВНИЧА СПРАВА

УДК 021.84:002.2](477)"2018"

Тетяна Жигун,
старший науковий співробітник
відділу наукового опрацювання
обов'язкових примірників
Книжкової палати України

Тетяна Устіннікова,
старший науковий співробітник
відділу наукового опрацювання
обов'язкових примірників
Книжкової палати України

Аналіз стану доставляння обов'язкових примірників видань України в 2018 році

Стаття містить результати аналітичних досліджень стосовно стану доставляння суб'єктами видавничої справи й діяльності друкованих ЗМІ обов'язкових примірників (ОП) видань у 2018 р. Показники, що характеризують рівень доставляння ОП у 2018 р., подано в порівнянні з аналогічними показниками 2017 р. Висвітлено результати спостережень щодо повноти і своєчасності надання Книжковій палаті України звітів видавців і редакцій (інших установ) друкованих ЗМІ про випуск видавничої продукції.

Ключові слова: видання, державна бібліографічна реєстрація ОП, видавничі продукція, звіт, звітність, обов'язковий примірник, стан доставляння ОП, суб'єкт видавничої справи, суб'єкт діяльності друкованих ЗМІ

Щорічні аналітичні дослідження відділу наукового опрацювання обов'язкових примірників (далі — відділ ОП) Книжкової палати України щодо своєчасності й повноти доставляння українськими видавцями ОП вітчизняних видань (зокрема, з'ясування належності кожного з них до певного виду за періодичністю, характером інформації, цільовим призначенням та матеріальною конструкцією, їхню групування в окремі партії для подальшого

опрацювання, здійснення державної бібліографічної реєстрації, створення та актуалізація баз даних цих видань, контроль за своєчасністю доставляння ОП, складання проміжних кварталних, піврічних та остаточного річного звітів про виконання відділом ОП наукових робіт (далі — НР)) є базовими для оцінювання стану наповнення Державного архіву друку Книжкової палати України безоплатними ОП видань та їхнього обліку.

Такі комплексні заходи сприяють функціонуванню в Україні системи ОП, яка ґрунтується на чинному законодавстві та має на меті вирішення низки питань щодо систематичного поповнення архівного фонду друкованою продукцією, забезпечення й гарантування належних умов для довічного зберігання та використання кожного друкованого примірника, що потрапляє на полиці Державного архіву друку.

Результати спостережень працівників відділу ОП за повнотою і своєчасністю надходження ОП видань дають змогу оцінити рівень їхнього доставляння в 2018 р. та порівняти його з рівнем 2017 р.

Проведення порівняльного аналізу надає можливість визначити динаміку процесів функціонування системи ОП у межах поточного року на конкретних прикладах роботи суб'єктів видавничої справи й діяльності друкованих ЗМІ.

Упродовж 2018 р. опрацьовано та здійснено державну бібліографічну реєстрацію 104 712 друкованих одиниць (далі — друк. од.) ОП неперіодичних, періодичних і продовжуваних видань, зокрема: 29 913 друк. од. ОП текстових (книжкових, авторефератів дисертацій), нотних, образотворчих, картографічних та 1271 друк. од. ОП дрібнодрукованої продукції (кишенькові календарі, листівки, буклети, візитки, етикетки, закладки тощо); 61 939 друк. од. ОП газет; 11 531 друк. од. ОП

періодичних (крім газет) і продовжуваних видань; 58 од. ОП електронних видань.

Від суб'єктів видавничої справи та діяльності друкованих ЗМІ АР Крим і міста Севастополя впродовж 2017—2018 рр. ОП видань не доставлялися.

Узагальнений обсяг доставлених ОП усіх видів видань, які пройшли державну бібліографічну реєстрацію в 2018 р., становить 99,8% до 2017 р. (104 712 у 2018 р. і 104 895 у 2017 р.).

Число доставлених і опрацьованих ОП основних видів неперіодичних видань — книг, брошур, авторефератів дисертацій, нотних, образотворчих і картографічних видань (табл. 1) збільшилося на 1065 друк. од. (3,7%) і становить 103,7% до 2017 р. (29 913 друк. од. у 2018 р. і 28 848 у 2017 р.).

Так само, на 178 друк. од. (1,6%) більше доставлено ОП періодичних (крім газет) і продовжуваних видань (табл. 3), зросла також на 117 одиниць і кількість назв цих видань. Натомість на 1485 друк. од. (2,4%) менше доставлено ОП газет (табл. 2), хоча кількість їх назв зросла на 60 одиниць, що є свідченням низького стану доставляння ОП редакціями (іншими установами) друкованих ЗМІ.

Деталізований порівняльний аналіз стану доставляння ОП основних видів неперіодичних видань у 2017 і 2018 рр. відображено в табл. 1.

Таблиця 1

Стан доставляння ОП основних видів неперіодичних видань:
2017—2018 рр.

Ч. ч.	Види неперіодичних видань	2017 р.	2018 р.	
		Кількість видань (друк. од.)	Кількість видань (друк. од.)	% до 2017 року
Усього, в т. ч.:		28 848	29 913	103,7
1.	Книги і брошури	22 198	22 819	102,8
2.	Автореферати дисертацій	5 132	5 331	103,9
3.	Нотні	187	214	114,4
4.	Образотворчі	1 183	1 367	115,0
5.	Картографічні	148	182	123,0

Дані таблиці свідчать про зростання в 2018 р. рівня доставляння ОП усіх основних видів неперіодичних видань: книг і брошур на 2,8% (621 друк. од.), авторефератів дисертацій — 3,9% (199 друк. од.), нотних видань — 14,4% (27 друк. од.), образотворчих — 15,0% (184 друк. од.), картографічних — 23,0% (34 друк. од.) у порівнянні з 2017 роком.

Аналізуючи своєчасність доставляння ОП книг і брошур у 2018 р., з'ясували, що 5295 друк. од. надійшли в Книжкову палату України із запізненням, позаяк їх було видано в попередні роки, а доставлено лише в 2018 році: 1 видання випуску 1993 р.; 5 — 1998—1999 рр.; 701 — 2003—2016 рр.; 4588 — 2017 р.

У відсотках кількість ОП книг і брошур випуску минулих років (5295 друк. од.) становить 23,2% від загальної кількості доставлених і зареєстрованих у 2018 році ОП (22 819 друк. од.) цих видань (для порівняння: в 2017 році було доставлено 5035 друк. од. ОП книг і брошур минулих років випуску, що становило 22,7% від загальної кількості доставлених ОП (22 198 друк. од.)). Це є свідченням того, що ситуація

зі своєчасним доставлянням ОП і відповідальністю видавців у 2018 р. певною мірою погіршилася.

Найбільш авторитетними вітчизняними видавцями в Україні впродовж багатьох років були державні видавництва, книжкова продукція яких завжди мала широкий попит у суспільстві та була взірцем якості.

Нині в Україні видавничу діяльність здійснюють 14 державних видавництв, які належать до сфери управління Держкомтелерадіо.

За даними аналітичного огляду щодо виконання цими видавництвами норм Закону України "Про обов'язковий примірник документів" у 2018 р. у Книжкову палату України ними було доставлено 209 друк. од. ОП неперіодичних видань, вчасно доставлено 165, відповідно 44 доставлено із запізненням: 1 ОП видання випуску 2009 р.; 1 — 2012 р.; 1 — 2014 р.; 41 — 2017 р.

Переважає кількість невчасно доставлених ОП — це видання випуску 2017 р. Наприклад, ДП "Всеукраїнське державне багатопрофільне видавництво "Карпати", м. Ужгород, доставило 19 видань випуску 2017 р. лише в 2018 р.; ДП "Всеукраїнське державне багатопрофільне

видавництво "Каменярь", м. Львів — 15; ДП "Державне спеціалізоване видавництво художньої літератури "Дніпро", м. Київ — 3; Національне видавництво дитячої літератури "Веселка", м. Київ — 2.

З'ясовано, що найбільшу кількість ОП доставлено такими видавництвами: Національним видавництвом дитячої літератури "Веселка", м. Київ — 38 друк. од; ДП "Всеукраїнське державне багатoproфільне видавництво "Каменярь", м. Львів — 35; ДП "Державне спеціалізоване видавництво "Либідь", м. Київ — 30; ДП "Всеукраїнське державне багатoproфільне видавництво "Карпати", м. Ужгород — 27; ДП "Державне спеціалізоване видавництво художньої літератури "Дніпро", м. Київ — 12; Державною науковою установою "Енциклопедичне видавництво", м. Київ — 6.

Традиційно, найбільш дисциплінованими серед державних видавництв виявилися: ДП "Державне спеціалізоване видавництво "Мистецтво", м. Київ, ДП "Державне спеціалізоване видавництво "Либідь", м. Київ та ПАТ "Державна акціонерна компанія "Українське видавничо-поліграфічне об'єднання", м. Київ.

Під час опрацювання наданих державними видавництвами звітів за формою № 1-В (книги) було встановлено, що не доставлено 5 ОП: 2 ОП — ДП "Всеукраїнське державне багатoproфільне видавництво "Карпати", м. Ужгород; 3 ОП — ДП "Державне спеціалізоване видавництво "Музична Україна", м. Київ.

Досліджуючи стан виконання положень чинного законодавства про обов'язковий примірник документів видавництвами й видавничими організаціями України, що належать до сфери управління інших державних установ, було з'ясовано, що найбільше ОП доставлено: видавництвом "Право", м. Харків — 256 друк. од.; Національним університетом "Львівська політехніка" — 128; ВД "Академперіодика" НАН України, м. Київ — 91; ДНВП "Картографія", м. Київ — 86; Сумським державним університетом — 62; Національним технічним університетом "Дніпровська політехніка", м. Дніпро — 26; Волинським обласним редакційно-видавничим підприємством "Надстир'я", м. Луцьк — 21; Київським університетом імені Бориса Грінченка — 19.

Видавництвами й видавничими організаціями України інших форм власності найбільше ОП доставлено: дочірнім підприємством "Книжковий клуб "Клуб Сімейного Дозвілля", м. Харків — 890 друк. од.; ТОВ "Видавництво "Фоліо", м. Харків — 419; ТОВ "Видавництво "Віват", м. Харків — 355; ТОВ "Видавництво "Навчальна книга — Богдан", м. Тернопіль — 333; ТОВ "Видавництво Старого Лева", м. Львів — 267; ТОВ "Нілан ЛТД", м. Вінниця — 223; ТОВ "Видавничий дім Дмитра Бураго", м. Київ — 87; ТОВ "Видавництво "Свічадо", м. Львів — 87; ТОВ "Методика паблішинг", м. Київ — 77; ФОП Лисенко М. М., м. Ніжин — 73; МПП "Букрек", м. Чернівці — 70; ТОВ "Видавництво "Бєбі Бук", м. Київ — 43.

Загалом, із 19 937 назв книг та брошур, зазначених у щоквартальних звітах про випуск книжкової друкованої продукції, в Книжкову палату України доставлено 17 524 ОП за назвами цих видань, відповідно 2386 — не доставлено, тобто рівень доставлення ОП книг і брошур за назвами в 2018 р. становить 87,9%.

Поряд із дослідженнями стану доставлення ОП друкованих неперіодичних видань, відділ ОП систематично проводив спостереження за надходженнями в Книжкову палату України ОП періодичних і продовжуваних видань.

Зокрема, впродовж 2018 р. Книжковою палатою України здійснено державну бібліографічну реєстрацію 73 470 друк. од. доставлених ОП періодичних і продовжуваних видань, що становить 98,2% до 2017 р. (73 470 у 2018 р. і 74 777 у 2017 р.).

З них опрацьовано 61 939 друк. од. ОП газет (1764 назви, 194 нових) та 11 531 — періодичних (крім газет) і продовжуваних видань (2628 назв, 345 нових).

Аналіз ОП газет, доставлених у Книжкову палату України, виявив, що в 2018 р. кількість ОП газет зменшилася на 1485 друк. од. та становить 97,6% до 2017 р. (61 939 (1764 назви) у 2018 р. і 63 424 (1704 назви) у 2017 р.).

Кількісні показники доставлення областями України ОП газет у 2017 і 2018 рр. подано в табл. 2.

Таблиця 2

**Загальний стан доставлення ОП газет (за областями):
2017—2018 рр.**

Ч. ч.	Область	2017 р.		2018 р.	
		Кількість назв	Кількість друк. од.	Кількість назв	Кількість друк. од.
1.	Вінницька	84	3 263	83	3 108
2.	Волинська	49	1 855	51	1 674
3.	Дніпропетровська	153	6 048	152	5 684
4.	Донецька	57	2 299	55	2 217
5.	Житомирська	38	1 679	44	1 696
6.	Закарпатська	26	1 039	27	1 013
7.	Запорізька	84	3 637	82	3 445
8.	Івано-Франківська	35	1 172	33	1 035
9.	Київська	83	2 597	80	2 397
10.	Кіровоградська	31	1 414	31	1 338
11.	Луганська	32	1 076	30	1 123
12.	Львівська	48	1 719	40	1 247

13.	Миколаївська	47	2 170	46	2 094
14.	Одеська	52	2 387	52	2 349
15.	Полтавська	65	2 731	84	2 749
16.	Рівненська	30	1 255	35	1 183
17.	Сумська	38	1 823	38	1 899
18.	Тернопільська	45	1 682	54	1 531
19.	Харківська	86	3 808	84	3 850
20.	Херсонська	62	1 959	63	2 096
21.	Хмельницька	52	1 958	60	1 940
22.	Черкаська	68	2 388	71	2 471
23.	Чернівецька	26	1 087	32	1 078
24.	Чернігівська	37	1 431	39	1 422
25.	м. Київ	376	10 947	398	11 300
Усього		1 704	63 424	1 764	61 939

Дані таблиці свідчать, що кількість назв газет у порівнянні з 2017 р. збільшилася: у м. Києві — на 22, Полтавській області — 19; Тернопільській — 9; Хмельницькій — 8; Житомирській — 6; Чернівецькій — 6; Рівненській — 5; Черкаській — 3; Волинській — 2; Чернігівській — 2; Закарпатській — 1; Херсонській — 1.

Найбільшу кількість ОП газет за назвами доставлено з м. Києва (398), Дніпропетровської (152), Полтавської (84), Харківської (84), Вінницької (83), Запорізької (82), Київської (80) областей. Така тенденція спостерігається другий рік поспіль.

Проведений аналіз стану доставляння ОП періодичних (крім газет) і продовжуваних видань засвідчує, що в 2018 р. у порівнянні з попереднім роком спостерігається збільшення кількості доставлених ОП видань на 178 друк. од. (117 назв).

У відсотковому вираженні загальна кількість доставлених у 2018 році ОП періодичних (крім газет) і продовжуваних видань становить 101,6% до показників 2017 р. (11 531 (2628 назв) у 2018 р. і 11 353 (2511 назв) у 2017 р.).

Кількісні показники доставляння ОП основних видів періодичних (крім газет) і продовжуваних видань у 2017 і 2018 рр. подано в табл. 3.

Дані таблиці підтверджують, що в 2018 р. певним чином поліпшився загальний рівень доставляння ОП періодичних (крім газет) і продовжуваних видань у друк. од. Також спостерігається збільшення кількості назв цих видань.

Загальне зростання рівня доставляння ОП зазначених видань сталося завдяки збільшенню на 316 друк. од. надходження ОП журналів та 22 друк. од. ОП інформаційних видань, тоді як рівень доставляння ОП кожного з інших видів періодичних (крім газет) і продовжуваних видань помітно знизився: рекламних видань і бюлетенів — на 65 друк. од., календарів — 43, продовжуваних видань — 24, періодичних (крім газет) і продовжуваних електронних видань — 11.

Кількісні показники доставляння областями України в 2018 році ОП основних видів періодичних (крім газет) і продовжуваних видань (за назвами) подано в табл. 4.

Показники таблиці свідчать, що у 2018 р. кількість доставлених ОП періодичних (крім газет) і продовжуваних видань (за назвами) збільшилася в порівнянні з 2017 р.: у м. Києві — на 42; у Львівській області — 26; Харківській — 23; Волинській — 16; Київській — 14; Одеській — 12; Закарпатській — 8; Запорізькій — 7; Сумській — 7; Херсонській — 7; Чернігівській — 6; Миколаївській — 5; Донецькій — 2; Луганській — 2; Дніпропетровській — 1; Житомирській — 1; Кіровоградській — 1; Чернівецькій — 1; зменшилася: у Тернопільській області — на 32; Черкаській — 10; Хмельницькій — 7; Вінницькій — 5; Івано-Франківській — 4; Рівненській — 4; Полтавській — 2.

Отже, рівень доставляння ОП усіх видів періодичних (крім газет) і продовжуваних видань у 2018 році має позитивну тенденцію до зростання.

Таблиця 3

**Стан доставляння ОП періодичних (крім газет) і продовжуваних видань:
2017—2018 рр.**

Ч. ч.	Види періодичних (крім газет) і продовжуваних видань	2017 р.		2018 р.	
		Кількість назв	Кількість друк. од.	Кількість назв	Кількість друк. од.
1.	Журнали	2 046	8 910	2 188	9 226
2.	Продовжувані видання (збірники)	72	144	65	120
3.	Рекламні видання, бюлетені	202	1 932	201	1 867
4.	Інформаційні видання (експрес-інформація)	26	117	22	122
5.	Календарі	152	214	143	171
6.	Періодичні (крім газет) і продовжувані електронні видання	13	36	9	25
Усього		2 511	11 353	2 628	11 531

**Кількість назв доставлених ОП основних видів періодичних (крім газет)
і продовжуваних видань за областями: 2018 р.**

Ч. ч.	Область	Загальна кількість назв	Кількість назв за видами видань					
			2018 р.					
		2018 р.	Журнали	Продовжувані видання (збірники)	Рекламні видання, бюлетені	Інформаційні видання (експрес- інформація)	Календарі	Періодичні (крім газет) продовжувані електронні видання
1.	Вінницька	42	37	3	1	—	—	1
2.	Волинська	43	40	2	1	—	—	—
3.	Дніпропетровська	125	107	3	8	—	5	2
4.	Донецька	25	23	1	1	—	—	—
5.	Житомирська	12	12	—	—	—	—	—
6.	Закарпатська	33	31	1	—	—	1	—
7.	Запорізька	53	46	4	3	—	—	—
8.	Івано-Франківська	35	34	1	—	—	—	—
9.	Київська	53	40	3	8	—	1	1
10.	Кіровоградська	14	10	2	2	—	—	—
11.	Луганська	16	14	—	1	—	1	—
12.	Львівська	200	162	10	23	—	5	—
13.	Миколаївська	20	19	—	1	—	—	—
14.	Одеська	119	107	7	1	1	2	1
15.	Полтавська	24	23	1	—	—	—	—
16.	Рівненська	27	25	1	—	1	—	—
17.	Сумська	29	27	1	1	—	—	—
18.	Тернопільська	92	37	2	14	2	36	1
19.	Харківська	324	253	1	15	—	55	—
20.	Херсонська	37	29	4	—	4	—	—
21.	Хмельницька	38	35	2	—	—	1	—
22.	Черкаська	36	35	1	—	—	—	—
23.	Чернівецька	31	30	1	—	—	—	—
24.	Чернігівська	23	20	1	1	—	1	—
25.	м. Київ	1 177	992	13	120	14	35	3
Усього		2 628	2 188	65	201	22	143	9

Для здійснення обліку доставлених ОП друкованих видань, збирання достовірних адміністративних даних про них фахівці використовують звіти про випуск видавничої друкованої продукції за формами 1-В (книги) та 1-В (ЗМІ), що не є формами державної звітності, однак використовуються як важливий інструмент для проведення спостережень за доставлянням ОП видань суб'єктами видавничої справи та діяльності друкованих ЗМІ, тому мають обов'язково надаватися Книжковій палаті України.

Працівники відділу ОП систематично опрацьовують звіти, надані видавцями та редакціями (іншими установами) друкованих ЗМІ.

У 2018 р. отримано квартальні звіти № 1-В (книги) про випуск книжкової продукції від 1260 видавців України: видавництв і видавничих організацій державної форми власності — 186, видавництв і видавничих організацій інших форм власності — 1074.

Під час опрацювання звітів за 2018 р. було виявлено, що загалом із 1260 суб'єктів видавничої справи 165 книжкову продукцію не випускали.

Моніторинг звітності державних видавництв управління Держкомтелерадіо впродовж 2018 р. засвідчив, що 7 із них вчасно надали звіти про випуск книжкової друкованої продукції (1 не здійснювало видавничу діяльність — ДП "Державне спеціалізоване видавництво "Техніка", м. Київ), 5 надали звіти невчасно, 1 із них також не здійснювало видавничу діяльність (ДП "Державне спеціалізоване видавництво "Вища школа", м. Київ).

Національне видавництво дитячої літератури "Веселка", м. Київ прозвітувало лише за три квартали 2018 р.; ДП "Державне спеціалізоване видавництво "Україна", м. Київ не надало звіти за всі квартали 2018 р.

Моніторинг звітності видавництв та видавничих організацій України сфери управління інших державних установ виявив, що невчасно надали звіти 88 суб'єктів видавничої справи. Серед них: Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України, м. Київ; Бердянський державний педагогічний університет; КП "Видавництво "Пороги", м. Дніпро; Харківська державна академія культури; Українська військово-медична академія, м. Київ тощо.

Моніторинг звітності видавництва інших форм власності свідчить, що 633 суб'єкти видавничої справи України надіслали звіти із запізненням, наприклад: ТОВ "Альфа-Пік", м. Київ; ТОВ "Видавництво Святого Павла", м. Львів; ФОП Губерников І. І., м. Київ; ФОП Євенок О. О., м. Житомир; ТОВ "Видавництво "Жорж", м. Харків; ФОП Зеленський В. Л., с. Софіївська Борщагівка (Київська обл.); ПП "Ін-про", м. Запоріжжя; поліграфічне підприємство "Консоль", м. Вінниця; ТОВ "Редакція газети "Медичний вісник", м. Одеса; ТОВ "Ріджи", м. Київ; ТОВ "Сто дев'ять", м. Київ; релігійна організація "Українське біблійне товариство", м. Київ; Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро; ТОВ "Фенікс", м. Київ; ВПП "Черемош", м. Вишня (Чернівецька обл.) тощо.

З вимогою щодо своєчасного надання звітів про випуск книжкової продукції та доставляння ОП і ліквідування заборгованості (загалом, 1433 звіти та 1309 назв ОП видань) у 2018 р. суб'єктам видавничої справи України було направлено 8 офіційних (рекомендованих) та 348 електронних листів. Дієвість такої форми співпраці з видавцями очевидна — 155 суб'єктів видавничої справи дослали 467 звітів за формою № 1-В (книги) та 54 доставили 420 ОП видань.

У 2018 р. зі 142 видавців книжкової продукції, які звернулися в Книжкову палату України для отримання Міжнародних стандартних номерів книг (ISBNs), 50 ліквідували свою заборгованість.

Відділом ОП у 2018 р. було зареєстровано 136 нових суб'єктів видавничої справи, які отримали номери ISBNs, їхнім представникам надано консультації з питань доставляння ОП випущених ними видань та оформлення й надання звітів про випуск друкованої продукції Книжковій палаті України.

Здійснено також моніторинг звітності редакцій (інших установ) друкованих ЗМІ, який виявив, що впродовж 2018 р. із 2175 суб'єктів, зареєстрованих у базі даних "Друковані засоби масової інформації України" (2016—2018 рр.), звіти за формою № 1-В (ЗМІ) (піврічна) про випуск продукції друкованих ЗМІ надали лише 641, що становить 29,5% від їхньої загальної кількості, зокрема: редакції друкованих ЗМІ — 68; фізичні особи-підприємці — 49; інші установи — 524.

Під час опрацювання наданих звітів за I та II півріччя 2018 р. виявлено, що 475 суб'єктів діяльності друкованих ЗМІ з 641 надали звіти вчасно, серед них: ПП "Медичний центр Шиловой", м. Дніпро; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ; ДВНЗ "Ужгородський національний університет" (Закарпатська обл.); Видавництво "Знання", м. Київ; Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України, м. Київ; Науковий гідрофізичний центр НАН України, м. Київ; Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського; Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"; видавничий дім "Гельветика", м. Херсон; Херсонська академія неперервної освіти; Черкаський державний технологічний університет; редакція журналу "Новини садівництва",

м. Черкаси; Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича; Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя (Чернігівська обл.); ТОВ "Рекламне агентство "Публіка", м. Маріуполь (Донецька обл.); КП "Запорізька міська друкарня "Дніпровський металург"; ТОВ "Видавнича група "АС", м. Київ; ТОВ "Видавничий будинок "Фактор", м. Харків; ПП "Медіа-центр "Надросся", м. Корсунь-Шевченківський (Черкаська обл.) тощо.

Ще 166 суб'єктів звітували з порушенням строків, серед них: Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро; видавництво "Екологія", м. Одеса; видавництво "Астропринт", м. Одеса; Інститут біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України, м. Київ; ТОВ "Т.М.Т. МГ Паблішинг", м. Київ; ТОВ "Редакція газети "Новоград-Волинські новини", м. Новоград-Волинський (Житомирська обл.); КП "Редакція газети "Приморський степ", м. Приморськ (Запорізька обл.); ТОВ "Видавничий дім "Український Медіа Холдинг", м. Київ; ТОВ "Видавничий дім "Кур'єр", м. Одеса; ТОВ "Тернограф", м. Тернопіль тощо.

З 1765 назв ОП друкованих ЗМІ, зазначених у звітах, у Книжкову палату України доставлено 1688 назв ОП цих видань, відповідно 22 — не доставлено, випуск 55 назв — припинено.

За результатами опрацювання звітів про випуск друкованих ЗМІ у 2018 р. суб'єктам було направлено 5 офіційних (рекомендованих) та 120 листів електронною поштою з вимогою щодо ліквідування заборгованості з надання звітів та доставляння ОП видань. За підсумками проведеної роботи боржники надіслали 34 звіти, 53 суб'єкти доставили ОП 42 видань за назвами.

Загалом, упродовж 2018 р. 756 суб'єктів (566 видавців книжкової продукції та 190 редакцій (інших установ) друкованих ЗМІ) отримали консультації від фахівців Книжкової палати України з питань виконання норм законодавчих актів, положень нормативних документів стосовно доставляння ОП видань і надання звітності.

Послідовна і наполеглива співпраця фахівців відділу ОП із видавцями та редакціями (іншими установами) друкованих ЗМІ, зокрема оперативне інформування про виявлені порушення норм Закону України "Про обов'язковий примірник документів", положень Постанови Кабінету Міністрів України "Про порядок доставляння обов'язкових примірників документів", надання методичної допомоги щодо правильного оформлення форм звітності № 1-В (книги) (квартальна) і № 1-В (ЗМІ) (піврічна), нагадування про своєчасне надсилання звітів про випуск друкованої продукції, наполягання на усуненні допущених помилок тощо, сприяє досягненню головної мети — поліпшенню стану доставляння ОП й наповненню ними фонду Державного архіву друку Книжкової палати України — наукового центру вітчизняної бібліографії, яка в 2019 р. відзначає 100-річний ювілей від дня заснування, має славу історію та позитивні здобутки на ниві вітчизняного книговидання, бібліографознавства й бібліотекознавства.

Список використаних літератури та джерел

1. Про обов'язковий примірник документів : закон України від 9 квіт. 1999 р. № 595-XIV // Офіційний вісник України. — 1999. — № 18. — С. 36.
2. Про адміністративні правопорушення : кодекс України від 7 груд. 1984 р. № 8073-X. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>. — Назва з екрана.
3. Про затвердження форм звітності № 1-В (книги) (квартальна) "Звіт про випуск книжкової продукції", № 1-В (ЗМІ) (піврічна) "Звіт про випуск продукції друкованих засобів масової інформації" та інструкцій щодо їх заповнення : наказ Держкомтелерадіо від 09.01.2014 № 1. — Режим доступу: <http://comin.kmu.gov.ua>. — Назва з екрана.
4. Сенченко М. Проблеми Книжкової палати України і вітчизняного книговидання — 2012 рік / М. Сенченко // Вісник Книжкової палати. — 2013. — № 1. — С. 3—7.
5. Друк України (2017) : стат. зб. / уклад. С. Буряк. — Київ : Кн. Палата України, 2018. — 108 с.
6. Звіт про науково-дослідну роботу "Розроблення й аналіз зведених адміністративних даних випуску видань в Україні у 2018—2019 рр." (I квартал) / Кн. палата України ; керівник М. І. Сенченко ; викон.: В. Т. Поляков [та ін.]. — Київ, 2019. — 53 с.

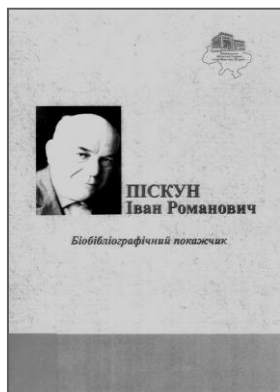
Стаття содержить результати аналітичних досліджень щодо стану доставки суб'єктами видавничого ринку обов'язкових екземплярів (ОЕ) видань в 2018 г. Показатели, характеризующие уровень доставки ОЕ в 2018 г., приведены в сравнении с аналогичными показателями 2017 г. Представлены также результаты наблюдений относительно полноты и своевременности предоставления Книжной палате Украины отчетов издателей и редакций (других учреждений) печатных СМИ про выпуск ими издательской продукции.

The article contains the results of analytical researches in relation to consisting of delivery of publishing business and activity of printing mass-media of mandatory copies (MC) of editions the subjects of 2018 indexes, characterizing the level of delivery of MC in 2018, are resulted by comparison to analogical indexes 2017. The results of supervisions are presented also in relation to plenitude and timeliness of grant the Book chamber of Ukraine of reports of publishers and releases (other establishments) of printing mass-media about an issue by them to the publishing products.

Надійшла до редакції 29 березня 2019 року

РЕЦЕНЗІЇ

Відроджені імена українського театрознавства

Піскун Іван Романович : бібліогр. покажч. / М-во культури України, НБУ ім. Ярослава Мудрого ; матеріали зібрані: А. Зубар, Н. Кулага, Н. Смоляренко ; упоряд. і бібліогр. ред. В. Кононенко. — Київ, 2018. — 32 с.

Після здобуття Україною незалежності на засекречених справах КДБ нарешті почав зникати зловісний гриф "цілком таємно". Відтепер маємо унікальну можливість дізнатися приховані факти біографії славетної плеяди українських митців, які присвятили життя відродженню та становленню національної культури. Одним із них був Іван Романович Піскун — репресований театрознавець, критик та історик.

У 2000 р. Книжкова палата України опублікувала монографію І. Піскуна "М. Л. Кропивницький — організатор, режисер, актор українського театру". Це наукове дослідження спадщини видатного актора та режисера на основі театральних рецензій, спогадів його сучасників, біографічних нарисів мало формат кандидатської дисертації. Захист роботи відкладався двічі, а втретє, 1942 р., молодого науковця заарештували прямо на захисті. Видання монографії стало першою ластівкою після тривалого мовчання, яке огортало ім'я театрознавця.

У 2018 р. світ побачив біобібліографічний покажчик "Іван Романович Піскун", підготовлений Національною бібліотекою України імені Ярослава

Мудрого. Матеріали для видання, що висвітлює життєвий шлях і творчий доробок митця, зібрані його найближчі друзі А. Зубар, Н. Кулага, Н. Смоляренко. Структура покажчика традиційна: вступна стаття "Іван Піскун. Театр — доля" історика Н. Смоляренко; "Основні дати життя та діяльності"; "Творчий доробок Івана Піскуна"; "Література про життя та діяльність Івана Піскуна"; "Іменний покажчик"; "Додаток".

Зі вступної статті дізнаємося, що Іван Романович був живою історією українського театру, відомим критиком, театрознавцем, громадським діячем, викладачем, автором численних публікацій про вітчизняне театральне мистецтво. У віці 30 років став наймолодшим керівником вищого навчального закладу в Україні. Початок Другої світової війни ознаменував трагічну сторінку в житті І. Піскуна. Як військово-зобов'язаний був мобілізований до Харківського військового округу і під час спроби вивезти документи театального інституту потрапив у вороже оточення, але зумів уникнути полону. На жаль, саме цей дивовижний порятунок став фатальним для І. Піскуна. За фіктивними доказами його було заарештовано в Томську як "ворога народу" саме під час захисту дисертації. Загалом І. Піскун відсидів у таборах ГУЛАГу 12 років. Після звільнення 1954 р. був позбавлений громадянських прав та, як "особливо небезпечний державний злочинець", — права проживати у великих містах і навіть обласних центрах, через що виїхав до Середньої Азії. Лише 1956 р. І. Піскун зміг нарешті повернутися до Києва, оселився у Боярці, де вже за кілька місяців працював завідувачем творчо-